

5/2010. számú Vezetői körlevél

a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díjtarifa-hirdetéssel kapcsolatos felügyeleti elvárásokról

Az idei évtől kezdődően – szakítva a korábbi évek gyakorlatával – **megszűnik annak lehetősége**, hogy a kötelező gépjármű felelősségbiztosítási tevékenységet művelő biztosítók az október 30-ai díjhirdetést megelőzően díjtarifájukat **kétoldalú konzultációkon egyeztessék** a Felügyelettel. A Felügyelet jelen körlevélben foglalja össze azokat az elvárásokat, amelyeket a jogszabályi előírások alapján a díjat meghirdető biztosítókkal, illetve a díjtarifákkal szemben támaszt.

A 2010. január 1-jétől hatályba lépett, a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény (a továbbiakban: Gfbt.) – a korábban hatályos szabályozástól eltérően – egyértelműen rögzíti, hogy a biztosító az október 30-áig két országos napilapban és a honlapon meghirdetendő, egyedi- és gépjárműflotta-szerződésekre vonatkozó díjtarifájának egy meghatározott naptári évre vonatkozóan a biztosító által megállapított **alapidíjak mellett a díj meghatározásánál alkalmazható valamennyi korrekciós tényezőt** tartalmaznia kell.

A Gfbt. rendelkezései szerint a biztosító mind az egyedi szerződés, mind a flottára kötött szerződés díját a közzétett, a biztosítási szerződés során következő biztosítási időszakának – illetve a szerződés tartamának – kezdőnapján érvényben lévő díjtarifa alapján köteles kialakítani, és az így **kialakított díjat az adott biztosítási időszak alatt nem változtathatja meg**. A hatályos Gfbt. alapján előbbi szabály alól **egyedüli kivételt** a bonus-malus rendszerre vonatkozó rendeletben meghatározottak szerinti bonus-malus osztályba való besorolás miatti díjváltozás képez az egyedi szerződések esetében. Egyéb okból a kötelező gépjármű felelősségbiztosítási díj biztosítási időszak alatti megváltoztatása nem lehetséges.

A Felügyelet felhívja a biztosítók figyelmét, hogy **a díjtarifákat a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény rendelkezéseinek tükrében is értékeli**. Az egyedi és a gépjárműflotta díjtarifáknak lehetővé kell tenniük valamennyi kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződéskötési kötelezettséggel terhelt üzembentartó számára, hogy a meglévő – illetve más biztosítónál – köthető biztosítása következő évi díját a biztosítók által közzétett díjtarifák alapján egyértelműen meghatározza, összehasonlítsa, ezáltal a számára legelőnyösebb biztosítás megkötésére tegyen ajánlatot. Ennek alapján a közzétett díjtarifáknak pontosan és teljes körűen tartalmazniuk kell azon adatokat és információkat, amelyek a díjtarifa hatálya alá tartozó szerződés díjának meghatározásakor figyelembevételre kerülnek. A díjtarifák értékelésekor a Felügyelet az ügyfélérdekeket, azok tényleges sérelmét – vagy sérelmének kockázatát – értékeli a biztosítók közötti tisztességes versenyt esetleg sértő magatartás fennállása esetén is. Előbbiek természetesen nem érintik más felügyeleti hatóság eljárását az annak hatáskörébe tartozó jogszabályok alapján.

A meghirdetett díjtarifák áttekintésekor a Felügyelet e szempontokat, illetve a díjtarifák összeállításánál a jogszabályi előírások figyelembevételét kiemelten vizsgálja, azok megsértését a 2010. január 1-jétől **jelentősen kiszélesedett felügyeleti bírságkeret között** értékeli.

A jogszabálysértő – ezáltal felügyeleti szankcióval sújtható – díjhirdetési technikák előre történő taxatív felsorolása/meghatározása természetesen már csak azért sem lehetséges, mert a biztosítók a piaci versenyben évről-évre újabb díjkedvezményt jelentő konstrukcióval jelennek meg a díjtarifa meghirdetése során.

A jogszabályi előírásokon alapuló felügyeleti elvárások megismerése céljából a Felügyelet példálózó jelleggel, a teljesség igénye nélkül fel kívánja hívni a figyelmet az alábbiak szerinti díjhirdetési technikákra. Ezeket a Felügyelet – tekintettel a 2010. január 1-jétől hatályba lépett, a díjtarifa meghirdetése szempontjából most először alkalmazandó Gfbt. rendelkezéseire is – nem tartja összeegyeztethetőnek a hatályos jogszabályi előírásokkal.

1. A gépjárműflotta-díjtarifában nem rögzített, a biztosító által szabadon nyújtható további díjkedvezmények

A gépjárműflotta-díjtarifának az adható kedvezményeket és a kiszabható pótdíjakat, azok mértékét és feltételeit – az egyedi szerződésekhez hasonlóan – teljes körűen, átláthatóan és egyértelműen kell tartalmaznia. Az adott gépjárműflotta-szerződés biztosítási díjának – a többi piaci szereplő által ajánlott díjakkal való összehasonlíthatóság elengedhetetlen feltételét megteremtve – a közzétételből kiszámíthatónak, egyértelműen megállapíthatónak kell lennie.

A gépjárművek kötelező felelősségbiztosításainak gépjárműflotta-szerződés keretében – így (többek között) gépjárműflotta-díjszabással – való kezelésére vonatkozó ajánlat nem fogadható el, amennyiben a gépjárműflottának való minősítés Gfbt-ben előírt feltételei nem teljesülnek.

2. A díjkedvezményi feltétel teljesítésének ügyfél által nem megítélhető jellege

A Felügyelet a díjtarifában csak olyan kedvezményekhez fűzött feltételek alkalmazását tartja a jogszabályokkal összhangban lévőnek, amelyek meglétét az ügyfél is meg tudja ítélni. Előbbiek alapján nem fogadható el például az ügyfél számára nem értelmezhető termékkódok használata az együttkötési kedvezmény feltételénél, bankkártyás kedvezmény/partnerkedvezmény esetén az ügyfél által előre nem megítélhető technikai paraméterek beépítése a feltételekbe. Előbbiek szerinti technikai paraméternek minősülnek például a következő feltételek: a díj azonnali megérkezése a kártyás fizetési szolgáltatótól; az ajánlat elektronikusan feldolgozható formában, automatikus módon történő beérkezése.

3. A díjtarifa meghirdetésekor az adott biztosítóval már kötelező felelősségbiztosítási jogviszonyban álló üzembentartók részére – a következő biztosítási időszakra – ajánlott díjak díjtarifából való kiszámíthatatlansága

A Gfbt. – a korábbi szabályozással ellentétben – egyértelműen előírja, hogy a díjtarifának a korrekciós tényezők mellett az alapidíjakat is tartalmaznia kell. Előbbiek alapján a továbbiakban nem fogadható el azon díjhirdetési gyakorlat, amely során a biztosító a meglévő

ügyfelek vonatkozásában csak a már előírt (fizetett) biztosítási díjhoz tartozó korrekciós tényezőt (index-szorozót) hirdeti meg a következő biztosítási időszakra hatályos díjtarifában. Az esetleges ilyen típusú díjhirdetési gyakorlat értékelése során a Felügyelet kiemelten veszi figyelembe, ha mindez a meglévő és a megszerezni kívánt ügyfelek részére kínált díjak közötti indokolatlan – illetve csak piacnyerési okokkal magyarázható – különbségtétel elrejtését szolgálja vagy arra alkalmas, így az ügyfelek tájékozott üzleti döntését korlátozza.

A Felügyelet elvárja, hogy a biztosító a meglévő ügyfelei részére a következő biztosítási idősakra kalkulált, várható díjról szóló értesítése során a meghirdetett díjtarifával összhangban járjon el. Előbbiek alapján az értesítésnek félreérthetetlenül kell tartalmaznia a várható éves díjat negyedéves díjfizetés esetén is, továbbá – a díjtarifa érintett pontjaira hivatkozva – azon adatokat, amelyek alapján a várható díjat a biztosító kiszámította.

4. A díjkedvezményre jogosító tényezők felsorolása a meghirdetett díjtarifán kívül, jellemzően az adott biztosító honlapján

Ebbe a körbe tartozik különösen a speciális díjkedvezményre jogosult ügyfélkör (ún. „VIP lista”), illetve azon biztosításközvetítői lista, amely listán szereplő biztosításközvetítők igénybevétele díjkedvezménnyel jár. Előbbi listák díjtarifán kívüli elhelyezése nem elfogadható.

5. Díjkedvezmények biztosítási időszak közben való visszavonása a kedvezményre jogosító tényező biztosítási időszak alatti megváltozása miatt.

A Gfbt. alapján a biztosító a biztosítási díjat – a bonus-malus besorolás miatti díjváltozás kivételével – az adott biztosítási időszak alatt nem változtathatja meg. Előbbiek alapján jogszabálysértőnek minősülnek azon díjtarifa-kitételek, amelyek a biztosítási díjat meghatározó tényezők biztosítási időszak alatti változása (megszűnése vagy keletkezése) esetén a díj érintett biztosítási időszak alatti megváltozását/megváltozhatóságát rögzítik.

Így csak a következő biztosítási idősakra vonatkozó biztosítási díjra lehet hatással például a lakóhely megváltozása, a kármentességi kedvezmény esetén a károkozás ténye, az együttkötési kedvezménnyel érintett casco/lakás biztosítás megszűnése, az ügyfél pusztán valamely jövőbeni (az érintett biztosítási időszak alatti) magatartására vonatkozó kötelezettségvállalására alapozott díjkedvezmény feltételének nem teljesülése – mint díjképző tényezők megváltozása.

6. Díjkedvezmény biztosítási időszak alatti érvényesítése a kedvezményre jogosító tényező biztosítási időszak alatti beállása miatt.

Az előzőek alapján nem vezethet a biztosítási díjnak az érintett biztosítási időszak alatti megváltozásához az, ha valamely díjképző tényező feltétele – pl. az együttkötési kedvezménnyel érintett egyéb biztosítás vagy bankszámlaszerződés megkötése – ezen érintett biztosítási időszak alatt teljesül.

7. A kedvezmény ügyfél érdekkörébe tartozó feltételének biztosító általi megteremtése/igazolása

A Felügyelet a díjtarifa felpuhításának, illetőleg utólagos módosításának tekint minden olyan konstrukciót, amelyben a biztosító a díjkedvezmény alapjául szolgáló, az ügyfél érdekkörébe

tartozó – mindazonáltal a biztosító által igazolt – körülmények megteremtésének feltételeit előzetesen nem hirdeti meg.

Előbbi körbe tartozik különösen, ha a díjkedvezmény alapjául szolgáló körülmény valamely szervezetben fennálló tagsági jogviszony. Ezen szervezetbe történő beléptetést maga a biztosító végzi el, majd igazolja olyan módon, hogy a díjtarifa nem tartalmazza a belépés – jellemzően bárki által teljesíthető, kötelezettséggel alig járó – feltételeit.

8. Önrész alkalmazása

A Felügyelet álláspontja szerint az önrész alkalmazása ellentétes a kötelező gépjármű felelősségbiztosításra vonatkozó hatályos jogszabályi rendelkezésekkel.

9. A díjkedvezménnyel/díjjóváírással kombinált ajánlási rendszer

A sikeresen „ajánlott” szerződések mennyiségéhez igazodó, jutalék jellegű ellenszolgáltatásokhoz (jelen esetben kötelező gépjármű felelősségbiztosítási díjjóváírásokhoz) kötött, az üzletszerűséget kimerítő ajánlói tevékenység végzése kizárólag a jogszabályban írt feltételeknek való megfelelés esetén, felügyeleti nyilvántartásba vételt követően lehetséges. Az előbbieket nem teljesítő ügyfelek üzletszerű ajánlói tevékenység végzésébe történő bevonása nem lehetséges.

10. A díjelőírás teljesíthetősége a biztosító vagy harmadik személy által nyújtott „ajándékkuponnal.”

A Felügyelet nem tartja elfogadhatónak az akár díjkedvezményre jogosító, akár utóbb, a díjelőírás teljesítéséhez – már az érintett biztosítási időszak alatt – felhasználható kuponok biztosító vagy a biztosítóval bármiféle jogviszonyban álló harmadik személy általi kibocsátást anélkül, hogy a kupon értékét, kibocsátóját, valamint a kupon megszerzésének valamennyi feltételét a biztosító ne hirdesse meg a díjtarifában.

A Felügyelet elvárja a biztosítóktól, hogy a pénztárak tagszervezési tevékenységéről és a tagokkal folytatott kommunikációról szóló 3/2010. számú Vezetői körlevélben foglaltakra figyelemmel legyenek a díjtarifa összeállítása során. A Felügyelet nem tartja elfogadhatónak, ha a biztosítók közreműködnek abban, hogy a pénztárak a (potenciális) tagokat kötelező gépjármű felelősségbiztosítási díjkedvezménnyel, illetve a biztosítási díj megfizetésére alkalmas kuponnal rövid távú előnyök elfogadására ösztönözzék, figyelmen kívül hagyva így a tagok hosszú távú érdekeit.

Budapest, 2010. október 4.

Tisztelettel:

dr. Szász Károly
elnök